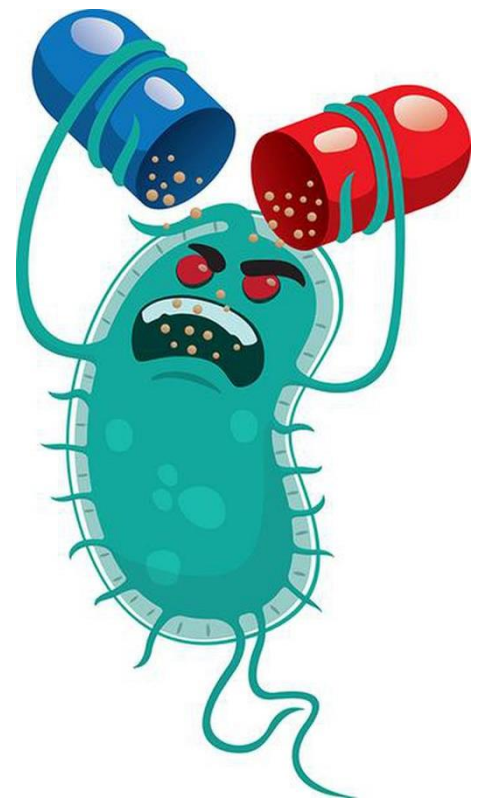

Specialistai apie antibiotikų vartojimą: vaikštome plonu ledu

Vos tik peršalus griebtis namuose turimų antibiotikų ar jais pasidalinti su artimaisiais, giminėmis ar draugais, šiems pasijutus blogai – tokie žalingi savigydos įpročiai vis dar gajūs nereto namuose, rodo Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) Vilniaus departamento specialistų atlikta apklausa. Kas ketvirtas jos dalyvis nurodė, kad antibiotikai tinkami gydyti gripą, o kas penktas 55–64 metų amžiaus apklausos dalyvis – jog antibiotikus vartoja ir be gydytojo paskyrimo.

Anot epidemiologų, nors matyti ir gerų ženklų – visuomenės sveikatos raštingumas auga, vis dėlto, progresas nėra toks spartus, kokio norėtūsi, ypač vertinant, kad dalies bakterijų atsparumas antibiotikams, kaip rodo Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro duomenys, per pastarąjį dešimtmetį išaugo, nepaisant mažėjančio antibiotikų vartojimo.

„Antibiotikai nėra saldainiai, juos privalome vartoti ypač atsakingai. Šiuo atveju atsakingai reiškia – ne patys nusprendę, kad mums jų reikia ir įsigiję jų, pavyzdžiui, turgavietėje iš po prekystalio, kaip pasirodo vis dar būna, bet tik tada, kai juos mums paskiria gydytojas ir tiksliai taip bei tiek, kaip paskiria gydytojas. Antraip, nepabijosiu pasakyti, vaikštome plonu ledu, rizikuodami jų veiksmingumu ateityje“, – sako NVSC Vilniaus departamento direktorė, epidemiologė Rolanda Lingienė.

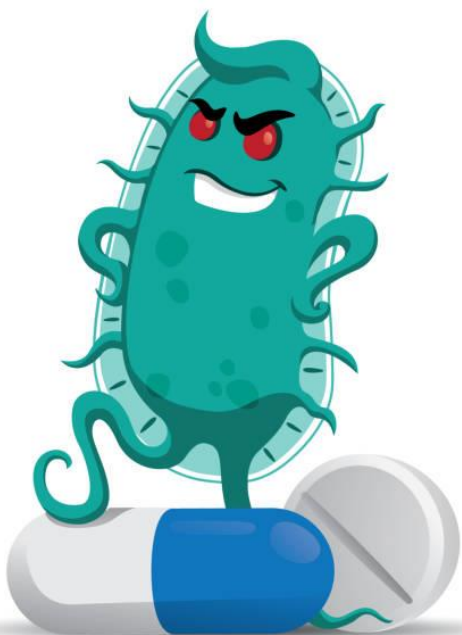
NVSC Vilniaus departamento specialistų atliktos apklausos duomenys rodo, kad žmonėms vis dar trūksta informacijos apie tai, kokiems susirgimams gydyti yra skirti antibiotikai. Nors, kaip primena specialistai, antibiotikai visiškai nekovoja su infekcijomis, kurias sukelia virusai, net 23 proc. apklaustųjų nurodė, jog antibiotikai gali būti veiksmingi gydant gripą. Taip pat net penktadalis respondentų teigė, kad antibiotikus vartoti yra saugiau ir sveikiau nei skiepytis nuo užkrečiamųjų ligų, o 15 proc. apklaustųjų manė, kad anksčiau gydytojo šeimos nariui ar draugui paskirtus antibiotikus galima vartoti savarankiškai, jei pasireiškė panašūs simptomai.

Be to, pastebėta, kad žinių apie antibiotikus ypač stokoja vidutinio amžiaus, t. y. 55–54 m., žmonės – jie dažniau nei kiti respondentai nurodė, jog antibiotikus vartoja ne tik paskyrus gydytojui. Taip pat vyresni apklausos dalyviai, dažniau nei jaunesni, nurodė pritariantys idėjai, kad antibiotikų būtų galima įsigyti be recepto, pasikonsultavus su vaistininku. Be to, pastebėta, kad 65–84 metų amžiaus respondentai apie antibiotikų atsparumą antibiotikams žinojo mažiausiai, lyginant su kitoms amžiaus grupėms priklausančiais apklausos dalyviais.

Anot specialistų, taip pat susirūpinimą kelia ir tai, jog net penktadalis apklaustųjų nurodo, jog namuose turi antibiotikų likučių ir planuoja juos panaudoti savarankiškai, kai susirgs patys ar susirgs artimieji. Vos 7 proc. apklaustųjų žada turimus likučius, kaip ir priklausu, nunešti į vaistinę, kuri pasirūpins tinkamu jų utilizavimu.

Savo ruožtu, specialistai primena, kad antibakterinis atsparumas yra viena iš didžiausių grėsmių visuomenės sveikatai. Svarbu tai, jog kiekvienas galime prisidėti prie antibakterinio atsparumo mažinimo laikydamiesi keleto paprastų taisyklių: naudoti antibiotikus, tik tuomet, kai juos paskiria gydytojas, nereikalauti iš medicinos personalo antibiotikų, jei gydytojas nusprendžia, kad antibiotikai nėra reikalingi, visada naudoti antibiotikus tiksliai, kaip nurodė gydytojas, nesidalinti antibiotikų likučiais.

Taip pat svarbu reguliariai plauti rankas, vengti kontakto su infekcinėmis ligomis sergančiais asmenimis, vakcinuotis rekomenduojamos vakcinomis pagal schemą, maistą ruošti vadovaujantis higienos taisyklėmis.

Be to, epidemiologai atkreipia dėmesį ir į tai, kas ypač svarbu šaltuoju metų sezonu: jokių būdu negalima griebtis antibiotikų, vos pajustus peršalimo simptomus – apie 80 proc. peršalimo ligų yra virusinės kilmės, o tai reiškia, kad antibiotikai dažnu atveju nepadės pasijusti geriau, tačiau galima žala ateityje – milžiniška.

*Informacijos šaltinis: Nacionalinis visuomenės sveikatos centras
prie Sveikatos apsaugos ministerijos, 2023-01-09*